

Věc C-802/23

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

28. prosince 2023

Předkládající soud:

Audiencia Nacional (Španělsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

4. prosince 2023

Trestní řízení vedené proti:

MSIG

Předmět původního řízení

Vůdkyně španělské teroristické organizace – Protiprávní činnosti ve Francii – Plánování teroristických akcí a poskytnutí prostředků k jejich provedení ve Španělsku – Faktické spáchání teroristických útoků ve Španělsku ostatními členy organizace – Zatčení vůdkyně ve Francii – Trestní stíhání a uvěznění ve Francii za tyto činnosti – Předání Španělsku – Trestní stíhání ve Španělsku za tyto útoky – Oslobozující rozsudek s prohlášením *bis in idem* mezi těmito činnostmi a některými z těchto útoků – Zrušení rozsudku španělským Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko)

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce týkající se výkladu – Článek 267 SFEU – Mezinárodní zásada *ne bis in idem* – Pojem „stejně skutky“ a související skutky – Spojení trestních rozsudků několika členských států – Slučitelnost vnitrostátní právní úpravy s Listinou základních práv a svobod a ÚPSD – Přiměřenost trestů

Předběžné otázky

Soudnímu dvoru Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) se překládá PŘEDBĚŽNÁ OTÁZKA podle čl. 19 odst. 3 písm. b) Smlouvy o Evropské unii

(dále jen „SEU“); článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a článku 4a Ley Orgánica del Poder Judicial (organický zákon o soudní moci) (dále jen „LOPJ“) z toho důvodu, že se zdejší soud [DRUHÉ ODDĚLENÍ TRESTNÍHO SENÁTU AUDIENCIA NACIONAL (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko)] domnívá, že je nezbytné, aby SDEU vyložil působnost článku 50 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a článku 54 Úmluvy k provedení Schengenské dohody (dále jen „ÚPSD“) ve vztahu k tomu, zda existuje situace „*bis in idem*“ skutků a trestných činů, které jsou souzeny ve Španělsku, a těch, které byly souzeny ve Francii, týkajících se MSIG; v případě, že taková situace neexistuje, se žádá také o výklad působnosti čl. 49 odst. 3 Listiny ve vztahu k plně ustáleným unijním zásadám, rozvedeným mimo jiné v rámcovém rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o vzájemném uznávání soudních rozhodnutí a jejich účinků v řízeních v jiných státech, a ve vztahu k neexistenci možných nápravných opatření ve španělské právní úpravě za účelem zabránění nedostatku přiměřenosti trestů při trestání trestných činů, v případě, že existují souběžná zahraniční rozhodnutí, která tvoří skutkovou nebo právní jednotu s jinými rozhodnutími španělských soudů (souvisejícími), zejména proto, že je nelze ve Španělsku zohlednit pro jakýkoli účel, a to v důsledku výslovného vyloučení této možnosti v čl. 14 odst. 2 písm. b) a c) a v jediném doplňujícím ustanovení Ley Orgánica 7/2014 de 12 de noviembre, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea (organický zákon 7/2014 ze dne 12. listopadu 2014 o výměně informací z rejstříku trestů a zohledňování odsouzení v rámci Evropské unie), kterým se provádí uvedené rámcové rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008; slučitelnost těchto právních ustanovení s unijním právem je rovněž předložena k posouzení Soudnímu dvoru. Výše uvedená právní úprava absolutně brání zohlednění jakéhokoli pravomocného odsouzení, které bylo dříve vydáno soudy jiného členského státu, a to i na základě stejných skutků, čímž se ustanovení obsažená v člancích 50 Listiny a 54 ÚPSD stávají v takovém případě nepoužitelnými.

S ohledem na výše uvedené jsou předloženy následující otázky:

1. Nastává v projednávané věci a na základě popsaných skutkových okolností a právních důvodů, které byly zohledněny v trestním řízení vedeném proti MSIG ve Španělsku, a s ohledem na různé předchozí odsuzující rozsudky vynesené ve Francii v souvislosti s MSIG, situace „*bis in idem*“ podle článku 50 Listiny a článku 54 ÚPSD ve vztahu k obžalobě vznesené proti MSIG ve Španělsku, jelikož se jedná o „stejně skutky“, a to v souladu s rozsahem působnosti, který tomuto pojmu přiznává unijní judikatura?
2. Je v každém případě neexistence jakéhokoli ustanovení španělského práva, které by umožňovalo uznat účinky pravomocných rozhodnutí dříve vydaných soudy jiných členských států, pro účely případného posouzení existence *bis in idem* v posuzované věci z důvodu totožnosti skutků, slučitelná s článkem 50 Listiny a článkem 54 ÚPSD; jakož i s čl. 1 odst. 3, čl. 3 odst. 2, čl. 4 odst. 3, čl. 4

odst. 5 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy?

3. Je v projednávané věci nebo obecně neexistence právního ustanovení, praxe nebo, konečně, právního mechanismu či postupu ve španělském právu, který by umožňoval uznat účinky pravomocných rozsudků dříve vydaných soudy členských států za účelem stanovení trestů, jejich sloučení, úpravy nebo omezení maximální délky trestu odnětí svobody, ať už ve fázi trestního stíhání a rozsudku, nebo při jejich následném výkonu, s cílem, podpůrně, v případě, že neexistuje *bis in idem* z důvodu totožnosti skutků, zajistit přiměřenost trestní sankce, jako například v případě, že v posuzovaném řízení existuje předchozí odsouzení soudy jiného členského státu za již vykonané závažné tresty za činy souběžné (časově souběžné, které spolu úzce souvisejí nebo jsou ve vztahu trestní nebo obdobné souvislosti) s činy souzenými ve Španělsku, v rozporu s článkem 45 a čl. 49 odst. 3 Listiny, nebo body 7, 8, 9, 13 a 14 odůvodnění a čl. 3 odst. 1, čl. 3 odst. 2, čl. 3 odst. 4 a čl. 3 odst. 5 rámcového rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení a bodem 12 odůvodnění a čl. 1 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy?

4. S ohledem na okolnosti projednávané věci a obecně, je absolutní vyloučení účinků předchozích pravomocných rozsudků vydaných v jiných členských státech EU, které je výslovně stanoveno v čl. 14 odst. 2 písm. b) ohledně trestů uložených ve Španělsku, čl. 14 odst. 2 písm. c) ohledně nařízení výkonu trestu a v jeho jediném doplňujícím ustanovení (v obou případech rozsudků vydaných před 15. srpnem 2010), přičemž všechna tato ustanovení jsou uvedena v organickém zákoně 7/2014 ze dne 12. listopadu o výměně informací z rejstříku trestů a posuzování trestních rozsudků v Evropské unii, kterým se provádí unijní právní úprava, slučitelné s:

(1) článkem 50 Listiny a článkem 54 ÚPSD, které se týkají mezinárodní zásady *bis in idem*;

(2) a body 7, 8, 9, 13 a 14 odůvodnění a čl. 3 odst. 1, čl. 3 odst. 2, čl. 3 odst. 4 a čl. 3 odst. 5 rámcového rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení, jakož i článkem 45 a čl. 49 odst. 3 Listiny a zásadou vzájemného uznávání soudních rozhodnutí v rámci EU?

Uplatňovaná ustanovení mezinárodního práva a mezinárodní judikatura

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 9. července 2013, Vinter a další v. Spojené království, EC:ECHR:2013:0709JUD006606909

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 20. května 2014, Magyar v. Maďarsko, EC:ECHR:2014:0520JUD007359310

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. října 2021 Bancsók a Magyar v. Maďarsko, EC:ECHR:2021:1028JUD005237415

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, uzavřená v Římě dne 4. listopadu 1950

Uplatňovaná unijní judikatura a ustanovení unijního práva

Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 2006, Van Esbroeck, C-436/04, EU:C:2006:165.

Rozsudek Soudního dvora ze dne 28. září 2006, Van Straaten, C-150/05, EU:C:2006:614

Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. července 2007, Kretzinger, C-288/05, EU:C:2007:441

SEU; zejména čl. 19 odst. 3 písm. b)

SFEU; zejména článek 267

Listina základních práv Evropské unie; zejména článek 45, čl. 49 odst. 3 a článek 50

Úmluva k provedení Schengenské dohody, zejména článek 54

Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34); zejména bod 12 odůvodnění a čl. 1 odst. 3, čl. 3 bod 2 a čl. 4 body 3 a 5

Rámcové rozhodnutí Rady 2008/675/SVV ze dne 24. července 2008 o zohledňování odsouzení v členských státech Evropské unie při novém trestním řízení (Úř. věst. 2008, L 220, s. 32); zejména body 7, 8, 9, 13 a 14 odůvodnění a čl. 3 odst. 1, 2, 4 a 5

Uplatňovaná judikatura a ustanovení španělského práva

Rozsudek Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) (druhý senát) č. 18/2016 ze dne 26. ledna 2016

Rozsudek Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) (druhý senát) č. 238/2023 ze dne 30. března 2023

Rozsudek Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností) (trestní senát) č. 53/1998 ze dne 28. prosince 1998

Rozsudek Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) (trestní senát) č. 32/2014 ze dne 11. prosince 2014

Rozsudek Audiencia Nacional Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko) (trestní senát) č. 1/2021 ze dne 21. ledna 2021

Real Decreto de 14 de septiembre de 1882 por el que se aprueba la Ley de Enjuiciamiento Criminal (královské nařízení ze dne 14. září 1882, kterým se schvaluje trestní řád); zejména články 17 a 988

Ley Orgánica 6/1985, de 1 de julio (LOPJ) (BOE n.º 157 de 2 de julio de 1985, p. 20632) (organický zákon 6/1985 ze dne 1. července 1985 o soudní moci) (BOE č. 157 ze dne 2. července 1985, s. 20632)

Ley Orgánica 10/1995, de 23 de noviembre, del Código Penal (BOE n.º 281 de 24 de noviembre de 1995, p. 33987) (organický zákon 10/1995 ze dne 23. listopadu 1995 o trestním zákonu) (BOE č. 281 ze dne 24. listopadu 1995, s. 33987); zejména články 28, 73, 74, 76, 77, 78, 571 a 572.

Ley Orgánica 7/2003, de 30 de junio, de medidas de reforma para el cumplimiento íntegro y efectivo de las penas (BOE n.º 156 de 1 de julio de 2003, p. 25274) (organický zákon 7/2003 ze dne 30. června 2003 o reformních opatřeních pro úplný a účinný výkon trestů) (BOE č. 156 ze dne 1. července 2003, s. 25274)

Ley Orgánica 7/2014, de 12 de noviembre, sobre intercambio de información de antecedentes penales y consideración de resoluciones judiciales penales en la Unión Europea (BOE n.º 275 de 13 de noviembre de 2014, p. 93204) (organický zákon 7/2014 ze dne 12. listopadu 2014 o výměně informací z rejstříku trestů a posuzování trestních rozsudků v Evropské unii) (BOE č. 275 ze dne 13. listopadu 2014, s. 93204); zejména čl. 14 odst. 2 písm. b) a c) a jediné doplňující ustanovení

Uplatňovaná ustanovení francouzského práva

Francouzský Code pénal (trestní zákoník); zejména článek 421-1

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 MSIG je obecně připisováno, že byla vůdkyní teroristické organizace ETA v době, kdy pobývala ve Francii, a to od blíže neurčeného data až do svého zatčení ve Francii v říjnu 2004. Byla pověřena předáváním pokynů stanovených ve Francii vedením teroristické organizace a upřesňováním postupu teroristických komand operujících ve Španělsku, přičemž jim z Francie posílala informace i materiální prostředky pro jejich teroristické akce, obvykle prostřednictvím třetích osob. Obecně to byli členové komand, kteří podle obecných pokynů konkrétně

rozhodovali o tom, jakou teroristickou akci provést, plánovali ji a za výsledek se zodpovídali vedení teroristů.

- 2 Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se konkrétně týká řádného řízení vedeného před trestním senátem španělského Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností) (předkládající soud) proti MSIG za pokus o vraždu, ublížení na zdraví a způsobení materiální škody s teroristickým podtextem spáchané ve Španělsku: MSIG je obžalována z účasti na některých teroristických činech, které byly provedeny přímo dvěma dalšími členy ETA.
- 3 Tito dva teroristé byli v té době „legální“ [s čistým rejstříkem] a členy komanda „Katu“. Za pomoci dalších neznámých osob a v rámci obecných pokynů, které obdrželi, se rozhodli zaútočit na policejní základnu ve městě Oviedo. Za tímto účelem vyrobili pomocí zbraní získaných od ETA automatické zařízení pro odpalování protitankových granátů a nástražný výbušný systém, které umístili dne 21. července 1997. Fungovaly pouze tři granáty, které náhodně explodovaly na různých místech v blízkosti zamýšleného cíle a způsobily pouze materiální škody a zranění jedné osoby v okolí. Nástražný výbušný systém byl lokalizován a zneškodněn policií.
- 4 Tito dva teroristé již byli za tyto činy odsouzeni v předchozích řízeních před předkládajícím soudem v letech 1998 a 2014.
- 5 Státní zástupce považuje MSIG za materiální pachatelku těchto trestných činů spáchaných v Oviedo, jakožto osobu odpovědnou za tehdejší „legální“ komanda teroristické organizace ETA a za dodávky, z Francie a pro konkrétní komando dvou výše uvedených teroristů, různých zbraní, včetně granátů.
- 6 Celkový trest požadovaný státním zástupcem za tyto činy činí 71 let odnětí svobody, který by měl být *ex lege* omezen na maximální výši 30 let odnětí svobody.
- 7 Bez ohledu na toto trestní řízení vedené předkládajícím soudem již byla proti MSIG ve Francii zahájena řada dalších trestních řízení.
- 8 Po několika letech nelegálního života ve Francii byla MSIG v roce 2004 zatčena francouzskou policií. Byla odsouzena a zbavena svobody ve Francii, dokud nebyla v roce 2019 na základě několika evropských zatýkacích rozkazů předána do Španělska.
- 9 MSIG si ve Francii odpykala celkem 20 let souhrnného trestu uloženého v různých soudních řízeních, v nichž byly vyneseny některé odsuzující rozsudky, z nichž předkládající soud dokonce doslovně přebírá některé pasáže:
- 10 Odsouzení v nepřítomnosti k 5 letům odnětí svobody rozsudkem pařížského trestního soudu ze dne 21. února 2000 za „participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme“ v průběhu roku 1996 a na území Francie podle článku 421-1 francouzského trestního zákoníku.

- 11 Podle francouzského rozsudku se MSIG objevuje pod jedním ze svých teroristických pseudonymů („Amboto“) v některých zachycených dokumentech u jiné osoby, která se s MSIG setkala a za použití kódovaného jazyka ji pověřila výrobou výbušnin. V dokumentu zachyceném u jiné osoby je uvedena registrační značka vozidla, která byla výslovně určena pro MSIG.
- 12 Tento francouzský rozsudek rovněž popisuje ETA jako hierarchickou organizaci, která s cílem získat nezávislost španělského Baskicka a francouzského Baskicka připravovala a páchala atentáty a poškozovala budovy a auta pomocí výbušnin. Dále upřesnil, že tyto akce jsou součástí globální strategie a jsou financovány vydíráním. Organizace poskytovala svým členům zbraně, výcvik v jejich používání, falešné doklady a utajené ubytování a usnadňovala jejich přemístění.
- 13 Odsouzení v nepřítomnosti k 5 letům odnětí svobody rozsudkem pařížského trestního soudu ze dne 23. února 2000 rovněž za „participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme“ v průběhu let 1996 1997 a na území Francie, rovněž podle článku 421-1 francouzského trestního zákoníku.
- 14 Podle francouzského rozsudku MSIG vystupuje pod jedním ze svých teroristických pseudonymů („Tomasa“) v některých dokumentech, které byly ve Francii zachyceny u jiné osoby, a to v souvislosti s finanční částkou; MSIG je uvedena jako příjemce výbušnin a výcvikového materiálu pro zacházení s výbušninami. Dokument zachycený ve Francii u jiné osoby je podepsán MSIG; tato jiná osoba měla dokument převést do Španělska. Další dokumenty zachycené ve Francii u jiných členů ETA jsou rovněž podepsány pseudonymem „Tomasa“.
- 15 V tomto francouzském rozsudku se rovněž uvádí, že podle informací, které francouzské orgány obdržely od španělských orgánů, patřila MSIG k teroristickým komandům „Araba“ a „Madrid“.
- 16 Odsouzení v nepřítomnosti k 5 letům odnětí svobody a trvalý zákaz vstupu na území Francie rozsudkem pařížského trestního soudu ze dne 13. února 2003 rovněž za „participation à une association de malfaiteurs en vue de la préparation d'un acte de terrorisme“ v průběhu roku 1997 a na území Francie, rovněž podle článku 421-1 francouzského trestního zákoníku.
- 17 Tento francouzský rozsudek znovu potvrdil, že MSIG patřila do komand „Araba“ a „Madrid“. Uvádělo se v něm, že byla údajně od roku 1993 odpovědná za „legální“ komanda ETA a že byla ve Francii hledána na základě dvou zatýkacích rozkazů vydaných francouzským vyšetřujícím soudcem a tří mezinárodních zatýkacích rozkazů vydaných soudy v Madridu.
- 18 Dále v něm bylo uvedeno, že MSIG byla na seznamu členů ETA, který byl zachycen ve Francii v roce 1987. Dodává, že jiný terorista v roce 1996 vypověděl, že MSIG pod pseudonymy „Marisol“ a „Amboto“ zorganizovala výcvik v Bordeaux (Francie). Její pseudonym „Amboto“ se objevuje na dokumentu zachyceném ve Francii u jiné osoby. Jiný na stroji psaný dokument, podepsaný

pseudonymem „Amboto“, byl zachycen ve Francii v roce 1998. V roce 1999 byly otisky prstů MSIG identifikovány na dvou registračních značkách vozidel zadržovaných ve Francii u jiné osoby. Jiný terorista vydaný v roce 2000 z Mexika do Španělska vypověděl, že se MSIG v roce 1997 zúčastnila schůzky organizace ve Francii.

- 19 Tento francouzský rozsudek tedy považoval za prokázané, že MSIG se účastnila činnosti skupiny zaměřené na přípravu teroristických činů. Odkázal rovněž na předchozí odsouzení MSIG ve Francii za skutky stejného charakteru.
- 20 Tři výše uvedené tři odsuzující rozsudky v nepřítomnosti nabyly právní moci v roce 2013.
- 21 Odsouzení k trestu odnětí svobody v délce 20 let rozhodnutím Cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži, Francie) ze dne 17. prosince 2010, potvrzeným v odvolacím řízení rozsudkem pařížského trestního soudu ze dne 22. listopadu 2012.
- 22 Rozhodnutí se týkalo nepromlčených skutků, které nebyly předmětem předchozích rozsudků a ke kterým došlo na francouzském území do března 2004. Spočívají v účasti v politickém aparátu ETA za účelem přípravy teroristických činů podle článku 421-1 francouzského trestního zákoníku, včetně držení zbraní, střeliva a falešných dokladů, legalizace výnosů z trestné činnosti a vydírání.
- 23 Souhrnný trest, kterým se slučují předchozí francouzské tresty do jednoho trestu odnětí svobody v délce 20 let, a to rozhodnutím Cour d'appel de Paris (odvolací soud v Paříži) ze dne 13. února 2014. MSIG si tento trest odpykala ve Francii před svým předáním do Španělska.
- 24 Dále předkládající soud obecně odkazuje na vyšetřování trestných činů, které MSIG spáchala ve Francii.
- 25 Poukazuje na to, že francouzská policie, státní zastupitelství a soudy vedly rozsáhlé vyšetřování MSIG ještě před jejím zatčením ve Francii a že získaly přesné informace o její trestné činnosti související s terorismem ETA ve Španělsku a ve Francii. Mnoho informací získali zejména z fyzických dokumentů a digitálních médií nalezených při prohlídce domu, který MSIG v době svého zatčení sdílela s dalším vůdcem ETA, přezdívaným „Sergio“.
- 26 Stejně tak díky vyšetřováním provedeným pátrací brigádou v Bayonne (Francie) a 14.^a Section du Parquet de Paris (14. oddělení pařížského státního zastupitelství, Francie) získali francouzští vyšetřovatelé rozsáhlé poznatky o úloze MSIG v teroristické organizaci ETA, přičemž jí přisoudili pseudonymy „Amboto“ a „Tomasa“, a to na základě náhodného nálezu, v roce 1998 v servisní zóně čerpací stanice poblíž Bidartu (Francie), dopisu napsaného na počítači, podepsaného pseudonymem „Amboto“ a adresovaného komandu „Katu“ (stejnému, které fakticky spáchalo útok v Oviedu, jenž je předmětem trestního řízení před předkládajícím soudem).

- 27 Z nalezeného dopisu vyplývá, že osoba s pseudonymem „Tomasa“ organizovala komunikaci s tímto komandem (které v té době působilo na území Španělska), určovala způsob schůzek se členy komanda, zajišťovala dodávky materiálu pro toto komando, poskytovala příslušné technické pokyny k použití tohoto materiálu a jako vůdkyně ETA se podílela na řízení teroristických akcí a označovala potenciální cíle těchto akcí.
- 28 Předkládající soud zdůrazňuje, že všechny informace shromážděné francouzskými vyšetřovateli byly nepochybně použity v trestním řízení proti MSIG ve Francii a že rozsáhlé informace, které měly francouzské soudy k dispozici o činnosti MSIG ve Francii, se odrážejí v rozsudcích vydaných ve Francii proti ní, a to jak v nepřítomnosti, tak i po jejím zatčení. Předkládající soud tedy dospěl k závěru, že francouzské soudy rozhodly v různých řízeních o všech trestných činech, které MSIG ve Francii provedla ve vztahu k teroristickým komandům ETA působícím ve Španělsku, včetně komanda „Katu“.
- 29 Velká část informací získaných a zpracovaných francouzskou policií byla rovněž předána španělské policii k dokončení jejího vyšetřování.
- 30 Pokud jde o soudní řízení ve Španělsku, MSIG byla po svém předání Francií v roce 2019 a po odpykání trestu uloženého ve Francii souzena v různých trestních řízeních, z nichž některá se týkala činů spáchaných výhradně ve Španělsku jako členka ETA před přesunem do Francie a jiná se týkala její účasti ve Francii jako vůdkyně ETA na teroristických činech ve Španělsku. Právě jedno z těchto řízení je předmětem této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 31 Je třeba uvést, že usnesením předkládajícího soudu z roku 2023 byly kumulovány tresty uložené MSIG ve Španělsku v osmi pravomocných rozsudcích. Jejich sloučení stanovilo společnou hranici 30 let odnětí svobody v souladu s trestním zákoníkem a trestním řádem, neboť jsou považovány za související trestné činy.
- 32 Na druhou stranu, i přes právní souvislost mezi francouzskými a španělskými rozsudky není možné je právně sloučit. Proto musí MSIG po výkonu souhrnného trestu uloženého ve Francii (20 let) vykonat souhrnný trest uložený ve Španělsku (minimálně 30 let), což činí minimálně 50 let odnětí svobody.
- 33 Dále, tresty uložené ve Španělsku za teroristické trestné činy podléhají zvláštnímu režimu výkonu trestu, který omezuje možnost získání dočasného opuštění vězení, přemístění do příznivějších podmínek a podmíněného propuštění, což ve srovnání s běžným režimem výkonu trestu přináší mimořádné dodatečné ztížení.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 34 Ve výše uvedených francouzských rozsudcích francouzské soudy vyšetřovaly a soudily veškerou trestnou činnost MSIG ve Francii jako vedoucího člena ETA.

- 35 Tyto činnosti spočívaly v tom, že byla vedoucím členem odpovědným za „legální“ komanda ETA působící ve Španělsku, v tomto případě za komando „Katu“ (plánování operací ETA a poskytování prostředků pro páchání útoků), přičemž se v různých časových obdobích podílela na přípravě teroristických útoků, které se ve Španělsku uskutečnily, a to ve stejném časovém rámci k jakému se vztahují francouzské rozsudky. Členové komanda mohli samostatně rozhodovat o cílech, využívat získaný materiál a následně informovat vedení ETA o výsledku útoku.
- 36 Tyto rozsudky obsahovaly tresty v celkové výši 35 let odnětí svobody, které byly v roce 2014 sloučeny do jediného trestu v délce 20 let, neboť tyto čtyři tresty byly považovány za tresty za stejnou trestnou činnost.
- 37 K vydání těchto rozsudků měly francouzské soudy k dispozici veškeré materiály ETA zachycené ve Francii, které jim pomohly přesně určit roli MSIG v teroristické organizaci. Tyto vyšetřovací materiály byly předány španělské policii, aby dokončila vyšetřování dosud neobjasněných skutečností, na nichž se mohli podílet různí členové ETA.
- 38 Má se za to, že jak činnosti obžalované, které byly posuzovány ve francouzských rozsudcích, tak činnosti, které jsou posuzovány v tomto španělském řízení, probíhaly výhradně ve Francii, aniž by MSIG kdy vycestovala do Španělska.
- 39 Ačkoli francouzské rozsudky vzhledem ke své specifické technice vyhotovení neobsahují popis konkrétních prokázaných skutků podobně jako španělské rozsudky, ale odkazují na činnosti, posuzují souhrn činů spáchaných MSIG ve Francii jako vůdkyní ETA, za účelem přípravy, charakterizované různými materiálními činy, množství teroristických činů uvedených v článku 421-1 francouzského trestního zákoníku.
- 40 Podle předkládajícího soudu rozsudek Tribunal de grande instance de Paris (vyšší soud v Paříži, Francie) ze dne 13. února 2003 zejména uvádí, že „obžalovaná se v průběhu roku 1997 a po bližší neurčenou dobu účastnila skupiny vytvořené nebo subjektu založeného za účelem přípravy teroristických činů, tedy ETA-MILITAR“, a odkazuje na její jednání v období, kdy došlo k útoku v Oviedu.
- 41 Předkládající soud již v roce 2021 vydal rozsudek týkající se atentátu v Oviedu, v němž prohlásil, že existuje mezinárodní překážka věci pravomocně rozsouzené, a to z důvodu, že existuje *bis in idem* mezi různými francouzskými rozsudky vynesenými proti MSIG za její činnost ve Francii jako vůdkyně organizace ETA a zapojením MSIG do přípravy útoků, které časově pokrývají skutky v projednávané věci.
- 42 Rozsudek předkládajícího soudu byl však v roce 2023 zrušen rozsudkem druhého senátu Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) č. 238/2023.
- 43 Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) v podstatě převzal argumentaci státního zástupce, který uvedl, že „odsouzení (ve Francii) se nevztahuje ani obecným či neurčitým způsobem na účast na konkrétních teroristických akcích“, a že tedy

nejde o situaci *bis in idem*. Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) poznamenal, že nemůže „považovat za rozhodnuté to, co nebylo předmětem soudního řízení“, shledal, že rozsudek předkládajícího soudu postrádá odůvodnění, a nařídil předkládajícímu soudu, aby vydal nový rozsudek.

- 44 Podle vlastních slov předkládající soud v současné době vede trestní řízení za účelem vydání tohoto dalšího nového rozsudku.
- 45 Ačkoli je většina trestního senátu předkládajícího soudu přesvědčena o existenci mezinárodní zásady *bis in idem*, Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) tento postoj nesdílí, což vede předkládající soud k pochybnostem, které vznáší u Soudního dvora, a to na základě autonomní a unijní povahy pojmu *bis in idem* a užitečnosti perspektivy toho, co nazývá unijním právem, v tomto případě.
- 46 Předkládající soud má za to, že koncepční debata o zásadě *ne bis in idem* se na evropské úrovni váže k posouzení totožnosti skutkové podstaty činu chápané jako existence souboru skutků nebo okolností, které jsou vzájemně neoddělitelně spojeny, nezávisle na jejich právní kvalifikaci nebo chráněném právním zájmu. Odkazuje na rozsudky Soudního dvora ve věcech Van Esbroeck (C-436/04), Van Straaten (C-150/05) a Kretzinger (C-288/05).
- 47 Předkládající soud se však domnívá, že problém, který mu byl předložen, není snadno řešitelný, a to z důvodu obtíží spojených se samotným pojmem „skutek“ ve vztahu k posouzení *bis in idem* v různých systémech, a z důvodu rozdílného způsobu vyjádření „skutků“ v soudních rozhodnutích různých členských států.
- 48 Zaprvé, podle předkládající soud jsou ve srovnávacím právu tradičně přijímány dvě možné výkladové varianty: na jedné straně lze „skutek“ chápat jako odkaz na historickou událost, která se stala, odděleně od její právní kvalifikace (naturalistická teorie nebo „*idem factum*“), použitelný např. v německém právu. Na druhou stranu lze mít za to, že „skutek“ je vyjádření právního obsahu a že se nevztahuje k přirozené historické skutečnosti, ale k jejímu zařazení do některého z existujících trestných činů (normativní teorie, „totožnost právní kvalifikace“ nebo „*idem crimen*“), což se zdá být platná teorie ve španělské judikatuře (rozsudek Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) č. 18/2016 ze dne 26. ledna 2016), a jak bylo uvedeno, zdá se, že ještě více ve francouzské praxi.
- 49 Tato pojmová odlišnost je v tomto případě důležitá: upřednostňování „totožnosti právní kvalifikace“ před „*idem factum*“ neusnadňuje snadno konstatovat, že analyzované francouzské rozsudky se týkají stejného skutku souzeného ve Španělsku.
- 50 Zadruhé se k tomu přidává již zmíněná obtíž, že ve francouzské praxi rozsudky často neobsahují popis skutků tak, jak je tomu ve španělské praxi, neboť ve francouzské praxi jsou skutky popsány obecnějším způsobem, který na ně odkazuje ve vztahu k popisům obsaženým ve skutkových podstatách trestných činů. To neumožňuje snadné srovnání materiálních skutků, i když se jedná o zcela nebo zčásti stejné skutky.

- 51 V projednávané věci je zřejmé, že se právní kvalifikace stejných skutků nepřekrývá. Francouzské soudy označují činnost MSIG jako vůdkyně teroristické organizace za přípravu teroristických činů (jejich množiny) prostřednictvím jednoho nebo několika činů (i když teroristické činy byly fakticky provedeny jinými osobami). Na druhou stranu obžaloba z téhož skutku ve španělském soudním systému přisuzuje MSIG formu účasti na trestném činu, která je rovnocenná přímému pachatelství, i když se má za to, že skutek byl fakticky proveden jinými osobami.
- 52 Podle předkládajícího soudu se navzdory tomuto rozdílnému právnímu posouzení jedná v obou případech o stejné skutky. Avšak jelikož se jedná o možnou situaci mezinárodní zásady *bis in idem* a uplatnění unijního práva, které vyvolává výše popsané obtíže, považuje předkládající soud za nezbytné obrátit se se svými pochybnostmi na Soudní dvůr.
- 53 Předkládající soud vznáší další otázku, kterou považuje za stejně relevantní: i kdyby bylo potvrzeno, že existuje situace *bis in idem* z důvodu totožnosti skutků mezi francouzskými rozsudky a skutků souzenými ve Španělsku, má s ohledem na španělskou právní úpravu vážné pochybnosti o možnosti zohlednit tuto situaci *bis in idem* ve svém rozsudku.
- 54 S tím může souviset i další obtíž. Je možné, že Soudní dvůr shledá, že v projednávané věci neexistuje absolutní totožnost skutků. I kdyby tomu tak však bylo, předkládající soud se domnívá, že by se jednalo přinejmenším o úzce související skutky; a proto by mělo být možné zohlednit již vydané francouzské rozsudky (při stanovení trestu, který má být uložen, nebo aby bylo možné ve španělském rozsudku posoudit některou z právních situací, v nichž již posouzené skutky mohou mít vliv na posuzované skutky, nebo při omezení souhrnných trestů, které mají být uloženy ve fázi výkonu rozsudku). Předkládající soud má však vážné pochybnosti o tom, zda by v takovém případě mohl zohlednit zásadu přiměřenosti trestů.
- 55 Je tomu tak proto, že podle předkládajícího soudu neexistuje ve španělském právním řádu nic, co by umožňovalo zohlednit předchozí rozsudky jiných členských států, ať už se týkají totožných skutků, anebo souvisejících nebo navazujících skutků.
- 56 Kromě toho organický zákon 7/2014 (který mimo jiné provádí rámcové rozhodnutí 2008/675/SVV) stanoví následující:
- 57 Článek 14 odst. 2: „[...] pravomocná odsuzující rozhodnutí vydaná v jiných členských státech nemají žádný vliv na následující rozhodnutí a nemohou vést k jejich zrušení nebo přezkumu: [...]
- 58 b) odsuzující rozhodnutí vydaná ve Španělsku v následných řízeních týkajících se trestných činů spáchaných dříve, než soud jiného členského státu vydal odsuzující rozhodnutí.

- 59 c) usnesení, která byla nebo mají být vydána podle čl. 988 třetího pododstavce Ley de Enjuiciamiento Criminal (trestní řád), který stanoví hranice pro výkon trestů, včetně těch, které jsou uvedeny pod písmenem b).“
- 60 Jediné doplňující ustanovení: „V žádném případě se nezohlední [...] odsouzení vydaná soudem členského státu Evropské unie před 15. srpnem 2010“.
- 61 Předkládající soud z toho vyvozuje, že absolutní povaha znění tohoto ustanovení:
- 62 (1) Výslovně brání tomu, aby výše uvedené pravomocné francouzské rozsudky (jejichž trest byl již vykonán) byly zohledněny v rozsudech týkajících se stejných skutků, které mají být vydány ve Španělsku. Dokonce to brání možnému posouzení situace *bis in idem*. Tomuto posouzení ve vztahu k rozsudkům vydaným před 15. srpnem 2010 brání také jediné doplňující ustanovení organického zákona 7/2014.
- 63 (2) Samozřejmě pokud by se mělo za to, že neexistuje *bis in idem*, ale mělo by se za to, že existuje souběh skutků (protože mezi skutky existuje jednota, úzký vztah, souvislost atd.), brání to také tomu, aby byly dřívějším francouzským rozsudkům pro účely vydání příslušného rozsudku přiznány určité účinky v průběhu trestního řízení.
- 64 (3) Brání rovněž tomu, aby byly dřívějším francouzským rozsudkům přiznány účinky při následném výkonu rozsudku, neboť tyto francouzské rozsudky jsou výslovně vyloučeny ze souhrnného trestu a stanovení hranice výkonu trestu.
- 65 K otázce výkonu rozsudku předkládající soud dále uvádí, že za současného stavu španělské právní úpravy by dvojí souzení ve Francii a ve Španělsku znamenalo, že pokud by byla MSIG pravomocně odsouzena ve Španělsku, musela by si kromě trestu 20 let, který byl souhrnně uložen ve Francii, odpykat i trest 30 let, který by byl s největší pravděpodobností uložen ve Španělsku po jeho kumulaci s jinými tresty uloženými ve Španělsku. To by celkově znamenalo nejméně 50 let skutečného odnětí svobody, protože není možné sloučit tresty souhrnně uložené ve Francii a tresty souhrnně uložené ve Španělsku do jednoho časově omezeného trestu. Podle předkládajícího soudu taková situace znamená závažnou trestní disproporci, která diskriminuje MSIG ve vztahu k osobám odsouzeným pouze v jedné zemi (například fiktivní pachatelé skutků v Oviedu).
- 66 Kromě této dlouhé doby trvání je úplné a účinné vykonání trestu uloženého ve Španělsku zajištěno existencí zvláštního právního předpisu v oblasti terorismu, organického zákona 7/2003, který podmiňuje a zpřísňuje možnost podmíněného propuštění a přemístění do třetího stupně vězeňského systému, a to ve vztahu k běžnému režimu výkonu trestu, přičemž zavádí dodatečné mimořádně zpřísňující prvky.
- 67 Dále se na trest MSIG ve Španělsku nebudou vztahovat mechanismy přezkumu, které by se uplatnily v případě, že by byla odsouzena k doživotnímu trestu odnětí svobody s možností přezkumu. Tím se situace MSIG ohledně výkonu trestů *de*

facto stává ještě tíživější než u doživotního trestu odnětí svobody s možností přezkumu.

- 68 Předkládající soud se domnívá, že taková vězeňská situace přesahuje jakýkoli rozumný a civilizovaný přípustný ústavní standard pro výkon trestu odnětí svobody a je v přímém rozporu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva týkající se trestu odnětí svobody a s článkem 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Podle jeho názoru tato vězeňská situace dokonce výrazně překračuje standardy pro přezkum doživotního trestu odnětí svobody stanovené v rozsudcích Evropského soudu pro lidská práva ve věcech *Vinter v. Spojené království*, *Magyar v. Maďarsko* a *Bancsók a Magyar v. Maďarsko*.